

dygmelsen af vor nuværende Kirkestyrelse og vor nuværende theologiske Fakultet. Vore gamle Forsfædre byggede med stort Arbejde og store Beføstninger Kirke ved Kirke, og vi have ondt ved at holde de Kirker vedlige, som de byggede, og de byggede dem dog vist i det Diemed, at de skulde tjene til gudelig Brug, til Religionens Fremme. Men samstemmer nu dermed den Fremgangsmaade, som den kirkelige Styrelse i den Hensende viser? Den holder igjen mod Brugen af de Huse, vore Forsfædre have bygget. Den Ordning, der er indført, og den Opdragelse, man har givet Præsterne, har ikke ført til, at Kirkerne blive benyttede i noget stort Omfang. Engang hver 7de Dag, stundom og stundom ikke, ofte for en meget lille Flok, det er Brugen, og vil man have en noget større Bevægelse paa dette Punkt, saa faar man endelig nogle Indrømmelser om Anvendelsen ved den Lov, som det ærede Medlem omtalte, men ellers Net til at holde Gudstjeneste i disse Kirker, nei Subbevares, det faaer man ikke. Her siger man: Vil I have Benyttelsen af denne Lov, da byg en Kirke ved Siden af, men den gamle lader I staa. Nu hævder jeg, at det er en Umulighed for Flextallet af den danske Folkekirkens Medlemmer at opfylde denne Bestemmelse. Af Befolkningen i den danske Folkekirke er det umuligt for de 80—90 pCt. at opfylde denne Bestemmelse, og deres religiøse Trang kan ikke være mindre, ja maaste endog ofte større, fordi Livets Tryk er større for Mange af dem end for den ringe Procent, der er i Stand til at opfylde denne Bestemmelse. Det kommer derfor an paa, om der indenfor en vis Kreds, hvor Bevægelsen gaar i Retning af Valgmenigheder, gives opoffrende Mænd, der med forholdsvis store Udgifter ville hjælpe paa deres egne og Andres Samvittigheder ved at bygge et saadant Bedehus eller en saadan Kirke, som Loven forlanger, ved Siden af den gamle Kirke, som af vore Forsfædre er reist til kirkelig Brug, men som ikke bruges. Men selv om dette var Tilfældet, at der i enhver mindre Kreds i Landet, hvor Bevægelsen gik i en saadan Retning, fandtes en saadan opoffrende Mand, saa er Spørgsmaalet det, om vi skulde give Anvisning paa en saadan Anvendelse af Midler, som i mange Tilfælde maa anses for aldeles overflødig, om ikke en saadan Gavnildhed til aandelige Formeraals Fremme af enkelte Mænd i Samfundet kunde finde langt heldigere Opgaver paa mange andre Punkter end just paa dette, hvor det i de allerfleste Tilfælde er unødvendigt, naar ikke en enkelt Kreds af færegne religiøse Hensyn netop ønsker sit eget Bedehus eller sin egen Kirke. Men naar en saadan Attraa ikke er tilstede, saa hævder jeg, at et saadant Bedehus i Meglen overalt kan siges at være overflødig. Til den Lov, som det ærede Medlem omtalte, fremkom der ifjor fra Udvalgets Medlemmer et Forslag, som indeholdt en Bestemmelse, der gik ud paa, at hvor der var 10 Menighedsmedlem-

mer, som hørte til en Valgmenighed, der ønskede det, skulde de have Ret til at faae Gudstjeneste afholdt i Sognets Kirke; men dertil sagde Ministeren Nei, og Biskopperne have vist ogsaa sagt Nei, thi ellers var Bestemmelsen fremkommen her, saa megen Tillid har jeg til den ærede Minister; men hvad en saadan Bestemmelse vil sige, vil jeg her gjerne søge at forklare. Nu er der 10 fattige Familiefædre i en Menighed; Naad til at holde en særskilt Præst have de ikke, og endnu mindre have de Naad til at bygge sig et Bedehus eller en Kirke; men den Præst, Regjeringen har sendt dem, er dem ikke blot utilpas, men han kan ogsaa i og for sig være aldeles usikkert til at tilfredsstille de 10 Familiefædres religiøse Trang. Nu komme de og bede, om de ikke maa faae Lov til at lade afholde Gudstjeneste i Kirken af en Præst, som har det folkekirkelige Stempel, er ordineret af Kirkestyrelsen, og som er ansvarlig for Kirkens ordentlige Brug; men hertil siger den gudelige, den religiøse Kirkestyrelse: Nei, det maa I ikke. Er dette da virkelig gudeligt og religiøst, er det en Mænd at føre vore kirkelige Forhold i, at man, naar Folk komme og bede, om de dog ikke maa benytte Kirken til deres religiøse Kravs Tilfredsstillelse, siger: Nei, thi Ordenen sætte vi over Mænden. Det er efter min Opfattelse Mænden i vor nuværende folkekirkelige Styrelse. Det forekommer mig, at det er en stor Arret, for ikke i denne Forhandling at bruge Ordet: Synd, naar man vil hævde saadanne Bestemmelser, og jeg begriber ikke, at de i Grunden kunne fortolkes og forklares overensstemmende med en rigtig indgaaende Betragtning af Religionsfriheden; thi den forudsætter dog, at vi ikke skulde lægge overflødige Hindringer i Veien for at Folk kunne faae deres religiøse Trang tilfredsstillet. Det var nu med Hensyn til Kirkestyrelsen; men saa komme vi til det Andet, og det er med Hensyn til det theologiske Fakultet. Nu have vi jo en Masse studerende Mennesker, og man fortæller os, hver Gang vi nævne Ordet Universitet, at det er den mest prægtigste Anstalt der gives, ikke blot i Danmark, thi det vide vi jo, men næsten ogsaa ud over hele Europa, der lyser ud over det og faar Anerkendelse i en videre Kreds. Naa, lad gaa, men naar vi saa komme til det Fabrikat, som denne udmærkede Anstalt laver, hvorledes hænger det saa sammen dermed? Ja, Lægerne tør man lade gaa ud for at kurere Folk, nota bene, naar man vil holde Kvalfalverne udenfor Lovens Grændser; Juristerne tør vi ogsaa lade gaa ud, naar vi bare give de danske Jurister, selv med den daarligste Karakter, Ret, til at være ikke blot Fuldmægtige, men ogsaa Konstituerede, naar det skal knibe. Imidlertid paaftaar jeg, at baade Jurister og Læger i det praktiske Liv meget bedre forstaa baade at udøve Virksomhed og komme ud af det med Folk og vise, at de have faaet Noget med sig fra Universitetet, end vore Theologer. Med